

København 4. januar 2012

Specialkonsulent Svend Erik Gertz
Ministeriet for Børn og Undervisning
Uddannelsesstyrelsen
Sendt med e-post til Svend.E.Gertz@udst.dk

Høring over udkast til lov om ændring af lov om folkeskolen (Tilpasning af klagereglerne til en mere inkluderende folkeskole) – sags nr. 197.37H.261

ABA-foreningen er en forening af forældre til børn med autisme. Et af vores vigtigste mål er at fremme inklusionen af børn og unge med autisme i almindelige klasser og daginstitutioner. Hovedparten af de børn, hvis forældre vi repræsenterer, er inkluderede i almindelige folkeskoleklasser, og vi har dermed over 10 års erfaring med, hvordan inklusion af børn med autismespektrumforstyrrelser gennemføres med succes.

Vi støtter således fuldt ud ambitionen om, at langt flere børn med særlige behov skal inkluderes i den almindelige undervisning. Men vi kan ikke støtte forslaget om at begrænse forældres retssikkerhed og deres muligheder for at få ændret usaglige kommunale afgørelser i klagesystemet.

De foreslåede lovændringer omfatter kun de mest handicappede børn – nemlig de børn, der modtager det, der tidligere blev betegnet som vidtgående specialundervisning. Det er i dag kun forældre til børn i denne type af tilbud, der har klageret til Klagenævnet for Vidtgående Specialundervisning. Klageretten blev indført, fordi vidtgående specialundervisning er en indgribende foranstaltning, hvorfor forældre skal have mulighed for at få prøvet kommunale afgørelser af et uafhængigt organ, der kan vurdere de kommunale afgørelser fagligt og juridisk.

De foreslåede lovændringer om at Klagenævnet kun kan ændre kommunalbestyrelsens afgørelse om et undervisningstilbud i den almindelige folkeskole til et undervisningstilbud i specialklasse eller specialskole, hvis vægtige faglige grunde taler herfor, og at Klagenævnet kun kan ændre en kommunal afgørelse, hvis nævnet vurderer at et andet undervisningstilbud klart i højere grad imødekommer elevens undervisningsbehov, indebærer begge et brud med princippet om at kommunale afgørelser om vidtgående specialundervisning skal kunne prøves på et fagligt og juridisk grundlag.

Forslagene til lovændring bygger på en falsk forudsætning om, at kommunale afgørelser er baseret på saglige og faglige hensyn til barnets udviklings- og trivselsbehov. I kommentarerne til lovforslaget er dette formuleret som, at det er kommunen med sit kendskab til barnet og de lokale forhold, der har de bedste muligheder for at vurdere, om kommunens specialundervisningstilbud er

det rette til barnet. Denne fremstilling af den kommunale praksis er i bedste fald naiv, i værste fald kynisk – ikke mindst i disse år, hvor de kommunale økonomier er under pres, og hvor risikoen for at der tages usaglige økonomiske hensyn i kommunerne er overhængende.

Der er ikke brug for at begrænse Klagenævnets muligheder for at genvurdere kommunale afgørelser, men det modsatte – at give Klagenævnet bedre muligheder for – via afgørelser i konkrete ankesager – at kontrollere den kommunale sagsbehandling af sager omkring vidtgående specialundervisning.

En styrkelse af Klagenævnets rolle i etableringen af en gennemskuelig retstilstand på specialområdet kan bl.a. gøres ved at give Danske Handicaporganisationer den samme ret til at anvende eksterne konsulenter, som Kommunernes Landsforenings repræsentanter i dag har.

Desuden bør Klagenævnet pålægges at offentliggøre sine afgørelser i anonymiseret form. Selv om Klagenævnets afgørelser er konkrete og ikke har principkarakter, er der gode grunde til at offentliggøre afgørelserne. En offentliggørelse vil udbrede kendskabet til retstilstanden og vil give både kommuner og forældre mulighed for at tilegne sig viden om de hensyn, Klagenævnet inddrager i sine skøn. Endvidere vil en offentliggørelse bidrage til at gøre de to parter i disse sager – kommunerne og forældrene – mere lige. Kommunerne udveksler i forvejen anonymiserede afgørelser fra Klagenævnet, mens forældre og handicaporganisationer i dag ikke har tilsvarende muligheder for at følge Klagenævnets praksis og dermed få indblik i retstilstanden.

Formelt set gælder reglerne om det frie skolevalg også for børn med behov for vidtgående specialundervisning (lov nr. 335 af 18. maj 2005), og i henhold til bekendtgørelsen om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand skal forældrenes og elevens ønsker med hensyn til den skolemæssige placering så vidt muligt følges ved visitation til et specialpædagogisk tilbud – jf. § 5, stk. 2. Praksis viser imidlertid, at det er meget vanskeligt at udnytte retten til et frit skolevalg for børn i vidtgående specialundervisning, og at det er uhyre sjældent kommunerne tager hensyn til forældrenes og elevens ønsker om skoleplacering. Forslaget til ændring af folkeskoleloven vil bidrage til at gøre det endnu vanskeligere at sikre forældres allerede begrænsede muligheder for at få indflydelse på deres barns skoleplacering.

Udkastet til ændring af folkeskoleloven er udtryk for et ønske om at gennemføre den politiske vision om øget inklusion med tvang. Det er en stærkt uheldig, autoritær, utidssvarende og udansk måde at arbejde for en ellers yderst fornuftig, sympatisk og velbegrunderet politisk målsætning.

Mange forældre til børn med alvorlige handicaps er betænkelige ved denne politik. Det kan der være forskellige grunde til. Vi er ikke i tvivl om at nogle forældre, fagfolk og handicappolitiske aktører nærer en – i vores øjne – overdreven og ufunderet tro på, at et specialtilbud nødvendigvis er bedre end et almindeligt tilbud. Men for mange, mange både børn og handicapforældre, hviler uviljen mod inklusionstanken på dyrekøbte erfaringer med inklusion, der er gået galt. Det må man anerkende.

En højere grad af inklusion af børn med behov for vidtgående specialundervisning bør ske i et samarbejde med forældrene og med udgangspunkt i nogle positive eksempler på vellykket inklusion

i folkeskolen. Det lovudkast, der er sendt i høring, vil i stedet føre til større konflikter mellem forældre og kommuner. Konflikter, som ikke kan finde en uvildig løsning hvis Klagenævnet bindes til at tage særlige hensyn til kommunernes afgørelser.

Venlig hilsen

Peter Westh
Formand for ABA-foreningen
formand@abeforeningen.dk
tlf: 40 53 47 99